

TBMM

(S. Sayısı: 552)

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti
Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve
Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının
Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile
Dışışleri Komisyonu Raporu (1/825)**

Not: Tasarı Başkanlıkça; tali olarak Milli Savunma Komisyonuna, esas olarak da Dışışleri Komisyonuna havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-43/987

05/3/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 1/3/2010 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

24 Aralık 2009 tarihine Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşması" ile, egemenlik, eşitlik, karşılıklı saygı üzerine ve ulusal mevzuat ile uluslararası hukukun kapsamı dahilinde, ilk defa tesis edilecek askeri ilişkilerin hukuki zemininin oluşturulması ve aynı zamanda bu iş birliği uygulamasının ayrıntılarının müteakiben akdedilecek anlaşmalar, mutabakat muhtıraları, protokoller ve diğer düzenlemeler ile belirlenmesi arzulanmaktadır.

Bu çerçevede, tarafların aşağıdaki alanlarda iş birliğini tesis etmeleri ve geliştirmeleri amaçlanmaktadır:

- Askerî eğitim ve öğretim,
- Askerî kurumlar arasında iş birliği ve temas ziyaretleri,

- c. Tatbikatlara gözlemci gönderilmesi,
- ç. Savunma sanayii,
- d. Türk Silahlı Kuvvetleri ve Kosova Güvenlik Gücü arasında iş birliği,
- e. Türk Silahlı Kuvvetleri/Kosova Güvenlik Gücü organizasyonu, askeri birliklerin yapısı ve teçhizatı, personel yönetimi,
- f. Askerî istihbarat,
- g. Lojistik ve lojistik sistemler,
- ğ. Askerî tıp ve sağlık hizmetleri,
- h. Askerî tarih, arşivler, yayınlar ve müzeler,
- ı. Muhabere, elektronik ve bilgi sistemleri,
- i. Barışı koruma ve insanî yardım hareketi,
- j. Askerî hukuk sistemleri konusunda bilgi mübadelesi,
- k. Kartografi, hidrografi ve askerî coğrafya,
- l. Mesleki gelişim amaçlı personel mübadelesi,
- m. Askerî bilimsel ve teknolojik araştırmalar,
- n. Sosyal, sportif ve kültürel etkinlikler,
- o. Taraflarca mutabık kalınacak diğer alanlar.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Dışışleri Komisyonu
Esas No.: 1/825
Karar No.: 81

8 Ekim 2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 5/3/2010 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 15/3/2010 tarihinde tali komisyon olarak Milli Savunma Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanması Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 7/10/2010 tarihli 16 ncı toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde Anlaşma ile askeri eğitim ve öğretim, askeri kurumlar arasında iş birliği, askeri istihbarat, lojistik ve lojistik sistemler, askeri tıp ve sağlık hizmetleri vb. konularda iki ülke arasında iş birliği tesis edilmesi ve geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Anlaşma ile egemenlik, eşitlik, karşılıklı saygı üzerine ve ulusal mevzuat ile uluslararası hukukun kapsamı dahilinde, iki ülke arasında ilk defa temin edilecek askeri ilişkilerin hukuki zemininin oluşturulmasının hedeflendiği,

- Anlaşmanın, müteakiben akdedilecek anlaşmalar, mutabakat muhtıraları, protokoller ve diğer düzenlemeler için bir çerçeve oluşturacağı,

- Askeri eğitim ve öğretim, askeri kurumlar arasında işbirliği ve temas ziyaretleri, tatbikatlara gözlemci gönderilmesi, savunma sanayii, askeri istihbarat, lojistik ve lojistik sistemler, askeri tıp ve sağlık hizmetleri gibi konularda iş birliğinin tesis edilmesi ve geliştirilmesinin Anlaşma ile hedeflendiği, ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci, 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oybirliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Kütahya Milletvekili Hüseyin Tuğcu ve Mardin Milletvekili Gönül Bekin Şahkulubey'in Komisyon raporu üzerine özel sözcü olarak atanması Komisyon tarafından kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>H. Murat Mercan</i>	<i>Mehmet Ceylan</i>	<i>Metin Yılmaz</i>
Eskişehir	Karabük	Bolu
Üye	Üye	Üye
<i>Hüseyin Pazarcı</i>	<i>Canan Arıtman</i>	<i>Abdullah Çalışkan</i>
Balıkesir	İzmir	Kırşehir
Üye	Üye	Üye
<i>Hüseyin Tuğcu</i>	<i>Mehmet Şahin</i>	<i>Gönül Bekin Şahkulubey</i>
Kütahya	Malatya	Mardin
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Metin Ergun</i>	<i>Şaban Dışli</i>	<i>Necip Taylan</i>
Muğla	Sakarya	Tekirdağ

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE KOSOVA CUMHURİYETİ HÜKÜ-
METİ ARASINDA ASKERİ ALANDA
EĞİTİM, TEKNİK VE BİLİMSEL İŞ BİR-
LİĞİ ÇERÇEVE ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUN-
DUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- (1) 24 Aralık 2009 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE KOSOVA CUMHURİYETİ HÜKÜ-
METİ ARASINDA ASKERİ ALANDA
EĞİTİM, TEKNİK VE BİLİMSEL İŞ BİR-
LİĞİ ÇERÇEVE ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUN-
DUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı

M. Z. Çağlayan

Devlet Bakanı V.

C. Yılmaz

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Ö. Dinçer

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.V.

F. Çelik

Devlet Bakanı

H. Yazıcı

Devlet Bakanı

F. Çelik

Devlet Bakanı

C. Yılmaz

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Millî Eğitim Bakanı

N. Çubukçu

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

N. Ergün

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Babacan

Devlet Bakanı

F. N. Özak

Devlet Bakanı

E. Bağış

Adalet Bakanı

S. Ergin

Dışişleri Bakanı

A. Davutoğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

M. Demir

Tarım ve Köyîşleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

T. Yıldız

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
KOSOVA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
ASKERİ ALANDA EĞİTİM, TEKNİK VE
BİLİMSEL İŞ BİRLİĞİ
ÇERÇEVE ANLAŞMASI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KOSOVA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ASKERİ ALANDA EĞİTİM, TEKNİK VE BİLİMSEL İŞ BİRLİĞİ ÇERÇEVE ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kosova Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle "Taraflar" veya "Taraflar" olarak adlandırılacaklardır),

Birleşmiş Milletler Şartı'nın amaç ve ilkelerine bağlılıklarını teyit ederek,

Tarafların egemenliği, eşitlik ilkeleri ve karşılıklı saygı temelinde çeşitli askeri alanlarda iş birliğinin, iki devletin ortak menfaatlerine ve ekonomik verimliliğine katkıda bulunacağını vurgulayarak,

İki devlet arasındaki mevcut dostane ilişkilerin, ulusal mevzuatlar, uluslararası kurallar ve anlaşmalar temelinde geliştirilmesi ihtiyacını belirterek,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

MADDE I AMAÇ

Bu Anlaşmanın amacı Madde IV'te belirtilen alanlar ile Taraflarca mutabık kalınabilecek diğer alanlarda, yetkili makamların sorumlulukları dahilinde, Taraflar arasındaki ilişkiler için bir çerçeve oluşturmak ve Taraflar arasında iş birliğini geliştirmektir.

MADDE II KAPSAM

Bu anlaşma; Madde-IV'de belirtilen alanlar ile bu Anlaşmaya dayanılarak yapılacak tamamlayıcı ve uygulama anlaşmaları, mutabakat muhtıraları, protokoller ve diğer düzenlemeler ile belirlenecek diğer alanlarda personel, malzeme, teçhizat, bilgi ve tecrübe mübadelesini kapsamaktadır.

MADDE III TANIMLAR

Bu Anlaşmada kullanılan terimler aşağıdaki anlamdadırlar:

- 1. Gönderen Devlet;** Bu anlaşmanın amaçları için Kabul Eden Devlete personel, malzeme ve teçhizat Gönderen Devleti ifade eder.
- 2. Kabul Eden Devlet;** Bu Anlaşmanın uygulanması amacıyla ülkesinde Gönderen Devletin personel, malzeme ve teçhizatı bulunan Devleti ifade eder.
- 3. Misafir Personel;** Tarafların, bu Anlaşmanın amaçları için diğer taraf ülkesinde bulundurdıkları asker/sivil şahısları ifade eder.
- 4. Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireyleri;** Misafir Personelin kendi ulusal mevzuatına göre bakmakla yükümlü olduğu eş ve çocuklarını ifade eder.
- 5. Kıdemli Personel;** Bu Anlaşma kapsamında gönderilen askeri/sivil grubun faaliyetlerine nezaret etmek üzere, Gönderen Devletin mevzuatına uygun olarak atanmış, Misafir personel arasındaki en kıdemli kişiyi ifade eder.
- 6. İş Birliği;** Tarafların bu Anlaşma çerçevesinde, ortak şekilde düzenledikleri faaliyetleri ifade eder.
- 7. Askeri ;** Türkiye Cumhuriyeti adına Türk Silahlı Kuvvetlerinin faaliyetlerini, Kosova Cumhuriyeti adına Kosova Güvenlik Gücünün faaliyetlerini ifade eder.

MADDE IV **ASKERİ İŞ BİRLİĞİ ALANLARI**

Taraflar arasında iş birliği aşağıdaki alanları kapsayabilir:

1. Askeri eğitim ve öğretim alanında iş birliği,
2. Askeri kurumlar arasında iş birliği ve temas ziyaretleri,
3. Tatbikatlara gözlemci gönderilmesi,
4. Savunma sanayi alanında iş birliği,
5. Türk Silahlı Kuvvetleri ve Kosova Güvenlik Gücü arasında iş birliği,
6. Türk Silahlı Kuvvetleri/Kosova Güvenlik Gücü organizasyonu, askeri birliklerin yapısı ve teçhizatı, personel yönetimi,
7. Askeri istihbarat alanında iş birliği,
8. Lojistik ve lojistik sistemler alanında iş birliği,
9. Askeri tıp ve sağlık hizmetleri alanında iş birliği,
10. Askeri tarih, arşivler, yayınlar ve müzeler alanında iş birliği,
11. Muhabere, elektronik ve bilgi sistemleri konusunda iş birliği,
12. Barışı koruma ve insani yardım hareketi alanlarında iş birliği,
13. Askeri hukuk sistemleri konusunda bilgi mübadelesi,
14. Kartografi, hidrografi ve askerî coğrafya alanında iş birliği,
15. Mesleki gelişim amaçlı personel mübadelesi,
16. Askerî bilimsel ve teknolojik araştırmalar alanında iş birliği,
17. Sosyal, sportif ve kültürel etkinlikler,
18. Taraflarca mutabık kalınacak diğer alanlar.

MADDE V **UYGULAMA VE İŞ BİRLİĞİ ESASLARI**

1. İş birliği, Tarafların kararına bağlı olarak aşağıdaki şekillerde gerçekleştirilebilir:

- a. Savunma Bakanları, Genelkurmay Başkanları ve onların yardımcıları veya Taraflarca yetkilendirilen diğer görevlilerin toplantı ve ziyaretleri,
- b. Her iki Tarafın uzmanları arasında çeşitli faaliyet alanlarında tecrübe değişimi,
- c. Askerî birlik, karargâh ve kurumlarda ücretsiz olarak veya cari/indirilmiş ücret karşılığında eğitim ve öğretimlerin düzenlenmesi,
- d. Benzer askeri kurumlar arasında irtibatlar,
- e. Müşterek müzakerelerin, istişarelerin, toplantıların düzenlenmesi ve kurslara, sempozyumlara ve konferanslara katılım,
- f. Fiili atış eğitimlerini içerecek şekilde askerî tatbikatlara katılım, tatbikatlara gözlemci statüsünde iştirak, müşterek tatbikatların düzenlenmesi,
- g. Bilgi ve eğitim malzemelerinin değişimi,
- h. Hibe olarak veya bedeli karşılığında karşılıklı lojistik destek temininde ve mühimmat, malzeme ve hizmet değişiminde bulunulması.

2. Taraflar, bu Anlaşmanın uygulanması doğrultusunda tamamlayıcı ve uygulama anlaşmaları, mutabakat muhtıraları, protokoller ve diğer düzenlemeler akdedebilirler.

MADDE VI YETKİLİ MAKAMLAR VE YILLIK UYGULAMA PLANI

1. Bu Anlaşmanın uygulanmasında yetkili makamlar :

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına : Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı.
Kosova Cumhuriyeti Hükümeti adına : Kosova Güvenlik Gücü Bakanlığı

2. Taraflar, bu Anlaşma'nın uygulanması için müşterek faaliyetlere ilişkin Yıllık Uygulama Planı hazırlayacaklardır. Müşterek faaliyetlere ait Yıllık Uygulama Planı, icra edilecek faaliyetlerin adını ve kapsamını, tipini, zamanını ve yerini, icra edecek kurumları, mali hususları ve diğer ayrıntıları içerecektir.

3. İş birliği, Tarafların karşılıklı çıkar ve ihtiyaçları dikkate alınarak mütekabiliyet esasına göre gerçekleştirilecektir.

4. Bu Anlaşma, diğer anlaşmalar veya protokoller uyarınca Tarafların, hibe şeklinde veya bedeli mukabili birbirlerine verecekleri veya ortak üretecekleri malzemeler, teknik bilgi ve dokümanlar önceden karşılıklı mutabakat sağlanmadan üçüncü bir ülkeye devredilmeyecektir.

5. Taraflar arasındaki iş birliği, Yıllık Uygulama Planı kapsamında belirtilen tüm düzeylerde yapılacak karşılıklı ziyaretler ile kuvvetlendirilecektir.

MADDE VII GİZLİLİK DERECELİ BİLGİ VE MALZEMENİN GÜVENLİĞİ

1. Bu Anlaşma kapsamında tedarik edilen veya üretilen, gizlilik dereceli tüm bilgiler, belgeler, maddi ve fikrî mülkiyet hakları, askerî malzeme; Taraflar arasında akdedilecek müteakip anlaşmalar ya da düzenlemelere uygun olarak, amaçları doğrultusunda mübadele edilecek, kullanılacak ve muhafaza edilecektir.

2. Taraflar bu Anlaşma kapsamında, mübadele edilen bilgi ve malzemeyi eşit düzeyde gizlilik derecesi vererek koruyacak ve muhafaza edecektir.

3. Taraflar, bu Anlaşma kapsamında, mübadele edilen bilgi ve malzemeleri birbirlerine karşı kullanmayacaktır.

4. Gizlilik dereceli bilgi ve malzemeler, bu bilgi ve malzemeleri sağlayan Tarafın yazılı ön mutabakatı olmadan üçüncü bir tarafa ifşa edilemez.

5. Gizlilik dereceli bilgi ve malzemeler, sadece hükümetler arası kanallar yoluyla veya tarafların atanmış güvenlik yetkililerince uygun bulunan diğer kanallardan mübadele edilecektir. Bilginin gizlilik derecesi, bilgiyi sağlayan Tarafça belirlenecektir.

6. Tarafların mübadele edilen gizlilik dereceli bilginin korunması ve gizlilik derecesinin kaldırılmasının önlenmesine ilişkin sorumlulukları, Anlaşmanın sona ermesinden sonra da devam edecektir.

7. Taraflar, iş birliği faaliyetlerinde patent, telif hakları ile ticari sırlara ilişkin haklara ve kurallara saygı gösterecektir.

8. Bu Anlaşma kapsamında; Taraflar arasında Madde IV'te belirtilen iş birliği alanlarının her biri için, yetkilendirilmiş makamların sorumluluğunda, mübadele edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzemenin mübadelesi, kullanılması ve korunması konusunda ayrı bir güvenlik anlaşması imzalanabilir.

9. Gizlilik dereceleri; Çok Gizli, Gizli, Özel, Hizmete Özel ve Tasnif Dışı olarak sınıflandırılmıştır.

10. Taraflarca millî sırlarla ilgili konularda kısıtlamalar konulabilir.

MADDE VIII HUKUKİ HUSUSLAR

1. Misafir Personel ile Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireyleri; giriş, ikamet ve çıkış dahil, Kabul Eden Devlet ülkesinde bulundukları sürede Kabul Eden Devletin yürürlükteki yasalarına ve düzenlemelerine ve Kabul Eden Devletin yargı yetkisine tabi olacaklardır. Kabul Eden Devletin yargı yetkisinin uygulandığı ve hüküm içeriğinin Gönderen Devletin mevzuatında bulunmayan bir cezayı öngördüğü hallerde, her iki Devletin mevzuatında yer alan veya Taraflar için uygun olan bir ceza türü uygulanacaktır.
2. Kabul Eden Devlet, Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireylerinin tutuklanması halinde Gönderen Devleti derhal durumdan haberdar edecektir.
3. Misafir Personel veya Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireylerinden herhangi birinin Kabul Eden Devlette yasal bir soruşturmaya veya yargılamaya muhatap olması durumunda, bu kişi Kabul Eden Devlet vatandaşlarına sağlananlardan az olmamak koşulu ile genel olarak kabul edilmiş hukuki korumadan istifade etme hakkına sahip olacaktır.
4. Kabul Eden Devletin kanunları ihlal edildiğinde, Misafir Personelin faaliyetlerine son verilebilecektir.
5. Gönderen Devlet Misafir Personel üzerindeki münhasır disiplin yargı yetkisini, Kabul Eden Devletin ülkesinde muhafaza eder. Ancak Kabul eden Devlet yetkili askerî makamları emrindeki Misafir Personele görevin gerektirebileceği emirleri verebilecektir.
6. Gönderen Devletin Kıdemli Personeline, kendi askeri hizmet ve disiplin yasalarının hükümleri uyarınca, personeline disiplin tedbirlerini uygulama yetkisi verilmiştir.

MADDE-IX TAZMİNAT TALEPLERİ

1. Bu Anlaşma'nın uygulanması esnasında, kişilere, mallara ve çevreye (ağır ihmal ya da kasten olup olmadığı fark etmeksizin) verilen zarar ve ziyan ile üçüncü taraf tazminat talepleri konusunda Kabul Eden Devletin yasaları ve mevzuatı uygulanacaktır. Taraflar ortaya çıkan durumun ağır ihmal veya kasıttan kaynaklanıp kaynaklanmadığını müştereken belirleyecektir.
2. Taraflar, ağır ihmal veya kasıt bulunmadıkça, bu Anlaşma kapsamındaki faaliyetlerin icrası esnasında personelinin yaralanması veya ölümü halinde birbirlerinden tazminat talebinde bulunamayacaklardır.
3. Taraflar, kasıt veya ağır ihmalden kaynaklanmadıkça, mallara ve çevreye verilen zarar ve ziyan nedeniyle birbirlerinden tazminat talebinde bulunamayacaklardır.

MADDE-X İDARİ HUSUSLAR

1. Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireyleri, diplomatik dokunulmazlık/ımtiyazlara sahip olmayacaktır.
2. Taraflarca karşılıklı olarak aksi yönde bir karar alınmadıkça Kabul Eden Devlet; Misafir Personele bu Anlaşmada veya müteakip anlaşmalar ve düzenlemelerde belirtilenlerden başka görevler vermeyecektir.
3. Misafir Personel, Kabul Eden Devletin emsal personeline uygulanan idari uygulamalara tabi olacaktır.

4. Bu Anlaşma çerçevesinde imzalanacak diğer mutabakat muhtıraları, protokoller ve teknik düzenlemeler ile aksine karar verilmedikçe, Gönderen Devletin askeri personeli, kendi milli üniformalarını giyme hakkına sahiptir. Görev sırasında bir faaliyetin icrası için gerekli teçhizat Kabul Eden Devlet tarafından sağlanacaktır.

5. Gönderen Devlet, gerekli gördüğünde personelini geri çağırma hakkını saklı tutar. Kabul Eden Devlet, Gönderen Devletten böyle bir talep aldığında, geri çağırılan personelin dönüşü için mümkün olan en kısa zamanda gerekli tedbirleri alacaktır.

6. Kural dışı idari hususlar, bu Anlaşma çerçevesinde imzalanacak diğer mutabakat muhtıraları, protokoller veya teknik düzenlemelerde belirlenecektir.

7. Tüm Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireyleri, orduevleri ve askeri kantinlerden Kabul Eden Devletin düzenlemeleri çerçevesinde yararlanabilirler.

8. Misafir Personelin veya Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireylerinden herhangi birinin ölmesi durumunda, Kabul Eden Devlet, Gönderen Devleti durumdan haberdar edecek, ölen kişinin cenazesini kendi ülkesindeki en yakın uluslararası hava alanına nakledecek ve sıhhi koruma dâhil gerekli diğer tedbirleri alacaktır.

9. Misafir Personel çevreye zarar verebilecek faaliyetlerden kaçınacak ve çevre kirliliğinin önlenmesine azami dikkat edecek ve Kabul Eden Devletin konuya ilişkin düzenlemelerine uyacaktır.

MADDE-XI SAĞLIK HİZMETLERİ

1. Misafir Personel, bu Anlaşma gereği, herhangi bir faaliyeti gerçekleştirebilecek ölçüde sağlık bakımından uygun olacaktır.

2. Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireyleri, Kabul Eden Devlet askeri hastanelerinde Kabul Eden Devletin kendi askeri personeli ve Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireyleri ile eşit şartlarda tıbbi muayene, ilkyardım ve acil dış tedavisi imkanlarından yararlanacaklardır.

3. Sağlık muayenesiyle ilgili olarak, alt anlaşmalarda karşılıklı olarak aksine bir hüküm kararlaştırılmadıkça, diş protezi, görsel, işitsel ve diğer yardımcı teçhizatın kullanımını gerektiren sağlık hizmetleri, ücretsiz sağlık hizmetlerinin dışında tutulacak ve uzun süreli tedavi, ilaç ve diğer her türlü sağlık hizmetleri için yapılan tüm harcamalar ile hastalanan kişinin ülkesine gönderilme masrafları Gönderen Devlet tarafından ödenecektir.

4. Sivil kurumlarca sağlanan sağlık hizmetlerine ilişkin her türlü gider personelin kendisi tarafından ödenecektir.

MADDE-XII MALİ HUSUSLAR

1. Bu Anlaşmanın kapsamında bulunan iş birliği faaliyetlerinin icrası maksadıyla görevlendirilen Misafir Personelin özlük hakları, ücreti ve diğer mali haklarından, Gönderen Devlet sorumlu olacaktır.

2. Faaliyetlerin ücretsiz olarak veya cari/indirilmiş ücret karşılığında düzenlenmesine Kabul Eden Devlet karar verecektir.

3. Misafir Personel Kabul Eden Devleti kesin olarak terk ederken kendi borçları ile Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireylerinin borçlarını tasfiye edecektir. Acil geri çekme halinde, Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireylerinin borçları Kabul Eden Devlet tarafından düzenlenecek faturaya istinaden Gönderen Devlet tarafından ödenecektir.

4. Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireyleri, giriş, kalış ve çıkışları süresince, Kabul Eden Devletin yürürlükteki vergi mevzuatına tabi olacaklardır.

MADDE-XIII GÜMRÜK VE PASAPORT İŞLEMLERİ

1. Misafir Personel ile Bakmakla Yükümlü Olunan, Aile Bireyleri, Kabul Eden Devletin ülkesinde, Kabul Eden Devletin yabancıların ikamet ve seyahatleri hakkındaki düzenlemelerine tabi olacaktır.

2. Misafir Personel ile Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireyleri, Kabul Eden Devletin ülkesine giriş ve çıkışlarda bu devletin pasaport ve gümrük ile ilgili düzenlemelerine tabi olacaktır. Ancak, Kabul Eden Devlet, kendi mevzuatı çerçevesinde mümkün olan tüm idari kolaylıkları sağlayacaktır.

MADDE-XIV TARAFLARIN DİĞER ULUSLARARASI ANLAŞMALARDAN DOĞAN TAAHHÜTLERİ

Bu Anlaşmanın hükümleri, Tarafların diğer uluslararası anlaşmalardan doğan taahhütlerini etkilemeyecek ve diğer devletlerin çıkarlarına, güvenliklerine ve ülke bütünlüklerine karşı kullanılmayacaktır.

MADDE-XV UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜLMESİ

1. Bu Anlaşmanın uygulanmasından veya yorumlanmasından doğan herhangi bir uyuşmazlık taraflar arasında en alt düzeyde istişare ve görüşmeler yoluyla çözülecek ve bu uyuşmazlıklar çözülmesi maksadıyla herhangi bir ulusal, uluslararası mahkemeye veya üçüncü tarafa intikal ettirilmeyecektir.

2. Uyuşmazlık 60 gün içinde çözümlenemezse, Taraflar 30 gün içinde görüşmelere başlayacaktır. Müteakip 60 gün içinde çözüm sağlanmadığı takdirde Taraflardan her biri 90 gün önceden diplomatik yollarla yazılı bir bildirimde bulunmak suretiyle bu Anlaşmayı sona erdirebilecektir.

MADDE-XVI TADİL VE GÖZDEN GEÇİRME

Taraflardan her biri gerektiğinde Anlaşmanın değiştirilmesi veya gözden geçirilmesini diplomatik yollarla önerebilecektir. Yazılı önerinin alındığı tarihten itibaren 30 gün içerisinde görüşmeler başlayacaktır. 60 gün içerisinde bir sonuca varılamaz ise, Taraflardan her biri diplomatik yollarla 90 günlük yazılı bir ön bildirim ile bu Anlaşmayı sona erdirebilecektir. Üzerinde mutabık kalınan tadil veya değişiklikler, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girişini düzenleyen Madde XVIII'de belirtilen usul uyarınca yürürlüğe girecektir.

MADDE-XVII YÜRÜRLÜK SÜRESİ VE SONA ERDİRME

1. Bu Anlaşmanın yürürlüğe giriş tarihinden itibaren 5 yıllık süre için yürürlükte kalacaktır.

2. Bu Anlaşma, süresinin bitiminden 90 gün öncesinden taraflardan biri Anlaşmayı sona erdirmeye niyetini diğer tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak bildirmediği takdirde, birer yıllık süreler için kendiliğinden uzayacaktır.

3. Taraflardan biri, diğerk tarafın bu Anlaşmanın hükümlerini yerine getirmediğı sonucuna vardığı takdirde, yazılı olarak görüşme önerisinde bulunabilecektir. Görüşmeler bu amaçla yapılan yazılı bildirimin yapıldığı tarihten itibaren en geç 30 gün içinde başlatılacaktır. 60 gün içinde görüşmelerde bir sonuca varılamazsa, Taraflardan herhangi biri, diplomatik yollarla 90 günlük yazılı bir ön bildirim ile bu Anlaşmayı sona erdirebilecektir.

4. Bu Anlaşmanın sona ermesi devam eden programları ve faaliyetleri etkilemeyecektir.

MADDE-XVIII **ONAY VE YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ**

Bu Anlaşma, Tarafların Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerini tamamladığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

MADDE-XIX **METİN VE İMZA**

İşbu Anlaşma, 24 Aralık 2009 tarihinde, Ankara/Türkiye’de, Türkçe, Arnavutça, Sırpça ve İngilizce dillerinde, her biri eşit derecede geçerli olmak üzere ikişer asıl nüsha olarak tanzim edilmiştir. Yorum farklılıkları halinde, İngilizce metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ADINA

KOSOVA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ADINA

İMZA :

İMZA :

İSİM : Orgeneral, Aslan GÜNER

İSİM : Fehmi MUJOTA

UNVAN : Genelkurmay İl nci Başkanı

UNVAN : Güvenlik Gücü Bakanı

